

PANKKIBAROMETRI IV/2019

9.12.2019

Sisällysluettelo

1 Kotitaloudet	3
2 Yritykset	6

Pankkibarometri

Finanssiala ry (FA) kysyy neljännesvuosittain Pankkibarometrin avulla pankinjohtajien käsityksiä ja odotuksia luotonkysynnän ja eri sijoitusmuotojen kehityksestä. Barometri toteutetaan nettikyselyinä.

Vastaajina on muun muassa pankin- ja konttorinjohtajia, konttorien esimiehiä ja luottopäälliköitä. Barometrikysely lähetetään seuraaville pankeille: Nordea, OP Ryhmä, Danske Bank, Aktia Pankki, Handelsbanken, Säästöpankkiryhmä, POP Pankki -ryhmä, Ålandsbanken, Oma Säästöpankki, Hypo, SEB ja S-Pankki. Vastaajien lukumäärät vastaavat pääpiirteissään pankkien markkinaosuuksia Suomessa.

Pankkibarometriin IV/2019 saatiin yhteensä 51 kpl vastauksia, joista 28 kpl oli yritysasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta ja 23 kpl henkilöasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta.

Raportissa tulokset esitetään saldolukuina tai prosenttiosuuksina kaikista vastaajista. Saldoluvut lasketaan vähentämällä positiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuudesta negatiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuus. Luotonkysynnän kehitystä kuluvalle ja seuraavalle vuosineljänneksellä koskevissa kysymyksissä vertailukohtana on vuotta aiempi vuosineljännes.

Lisätietoja: Asiantuntija Mariia Somerla, puh. 020 793 4292 ja analyytikko Kimmo Koivisto, puh. 020 793 4257.

Tiivistelmä

Finanssiala ry:n tuoreen Pankkibarometrin mukaan kotitalouksien luotonkysyntä on kuluvana syksynä ollut vain lievästi viime vuoden vastaavaa ajankohtaa vilkkaampaa. Odotukset lainanottohalukkuudesta ovat kokonaisuutena nekin hyvin varovaisessa kasvussa. Vain oman asunnon hankintaa varten otettujen luottojen kysynnän arvioidaan kasvavan ja senkin kasvuodotus on vähäinen. Muuta toimintaa varten otettujen lainojen kysynnän odotetaan vähenevän, mukaan lukien remonttilainojen.

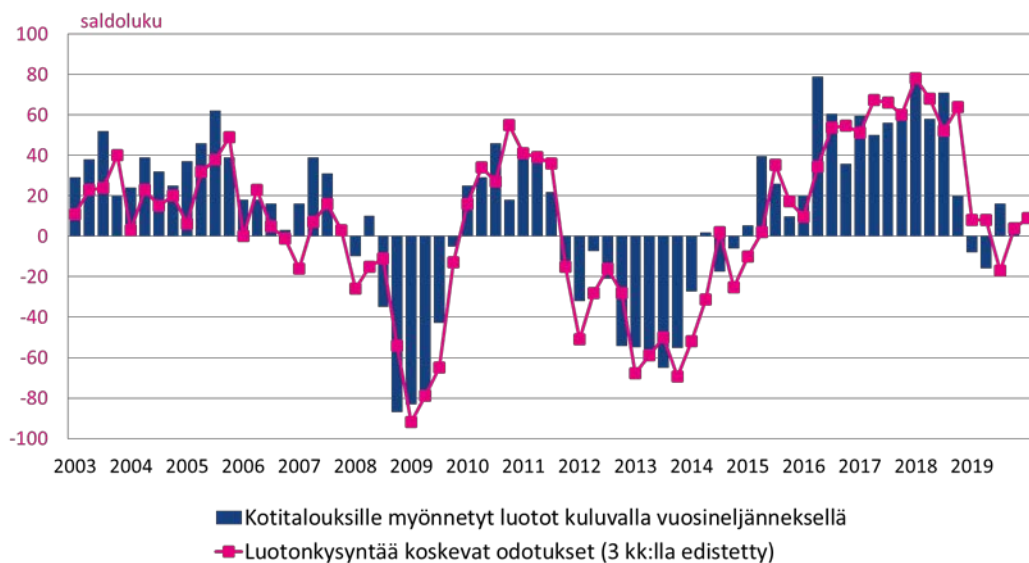
Edellisen barometrin ennakoima romahdus yritysten luotonkysynnässä ei näytä toteutuneen. Menneen syksyn aikana luottoja on myönnetty lievästi enemmän kuin viime vuonna. Sen sijaan tulevan alkuvuoden luotonkysynnän odotuksia kuvaavat arviot näyttävät taas synkiltä. Erityisesti odotukset yritysten luotonottohalukkuudesta investointeihin ovat edelleen hyvin vähäiset.

Kotitalouksien riskinottohalukkuus sijoittajina näyttää kasvavan. Suorien osakesijoitusten ja osakerahastojen arvioidaan lisäävän vahvasti suosiotaan sijoituskohteina. Myös kiinteistösijoitusten suosio on kääntynyt kasvuun. Barometrikysely IV/2019 tehtiin marras-joulukuun vaihteessa.

1 Kotitaloudet

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että kotitalouksille on myönnetty viimeisellä vuosineljänneksellä hieman enemmän luottoja kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana (kuvio 1.). Myönnettyjä luottoja kuvaava saldoluku kuitenkin laski 4 pisteeseen edellisen kyselyn 16 pisteestä. Nyt 30 prosenttia vastaajista arvioi luottoja myönnetyn enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Saldoluku näyttää hakevan suuntaansa. Se käväisi parissa barometrissa negatiivisella puolella, mutta on nyt siis toista kertaa perättäin positiivinen. Pitkän aikavälin keskiarvo¹ (+17) alittui kuitenkin selvästi. Odotukset kotitalouksien lähiajan luotonkysynnästä ovat lievässä nousussa. Luotonkysynnän odotuksia kuvaava saldoluku nousi 9 pisteeseen.

Kuvio 1. Kotitalouksien luotonkysyntä kuluvalla ja seuraavalla vuosineljänneksellä

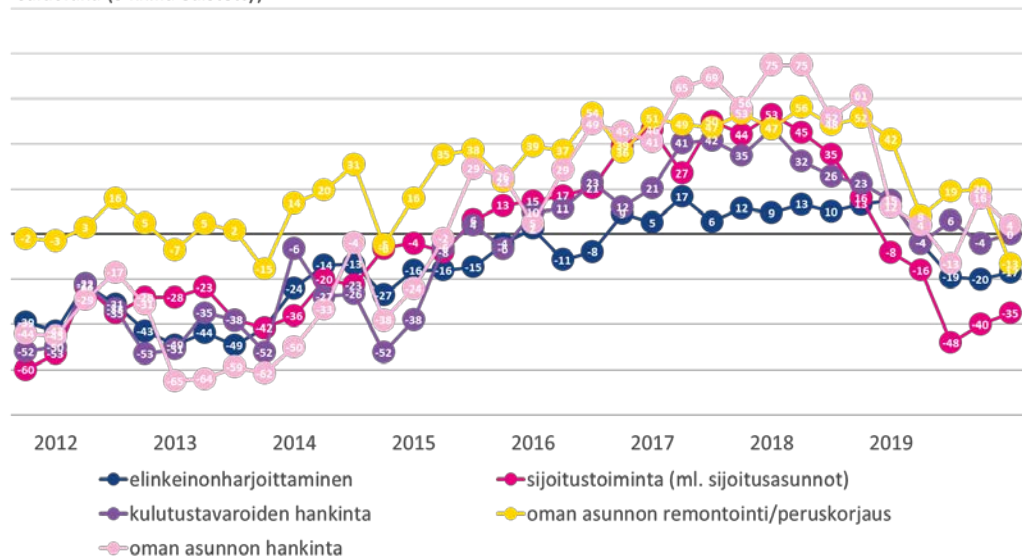

¹ Vuosien 1997–2019 keskiarvo.

Luottoja odotetaan kysyttävän alkuvuonna 2020 hieman aiempaa enemmän oman asunnon hankintaa varten (kuvio 2.). Saldoluku kuitenkin laski edellisestä kyselystä, ja varsinaista kysynnän kasvua ennakoiti vain 17 % vastaajista. Sen sijaan oman asunnon remontointiin otettavan lainan kysynnän arvioidaan nyt vähenevän, mikä on tapahtunut edellisen kerran viisi vuotta sitten. Kulutustavaroiden hankintaan odotetaan kysyttävän saman verran kuin vuosi sitten vastaavana ajankohtana. Kotitalouksien elinkeinonharjoittamiseen ja sijoitustoimintaan otettavien lainojen luotonkysynnän saldoluviut ovat edelleen vahvasti negatiivisia, eli niiden kysynnän odotetaan supistuvan tuntuvasti viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.

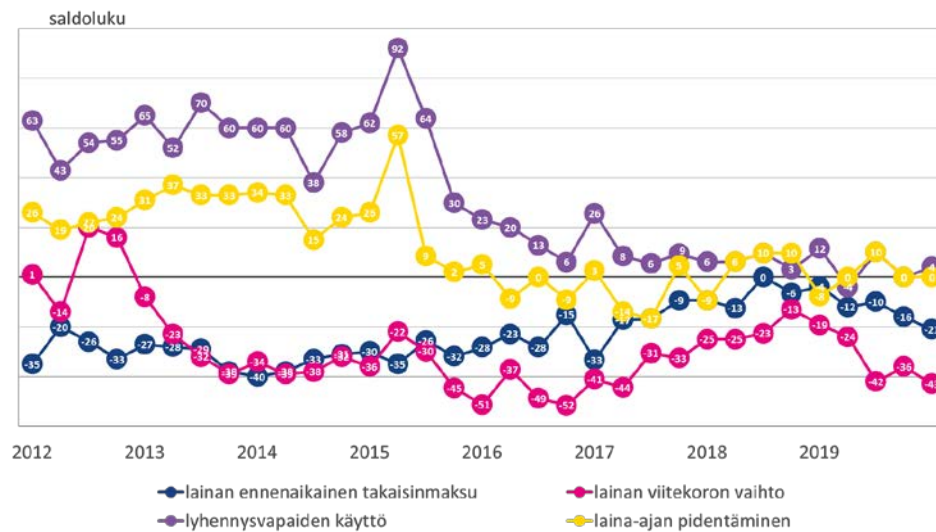
Kuvio 2. Odotukset kotitalouksien luotonottohalukkuudesta luoton käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

saldoluku (3 kk:lla edistetty)

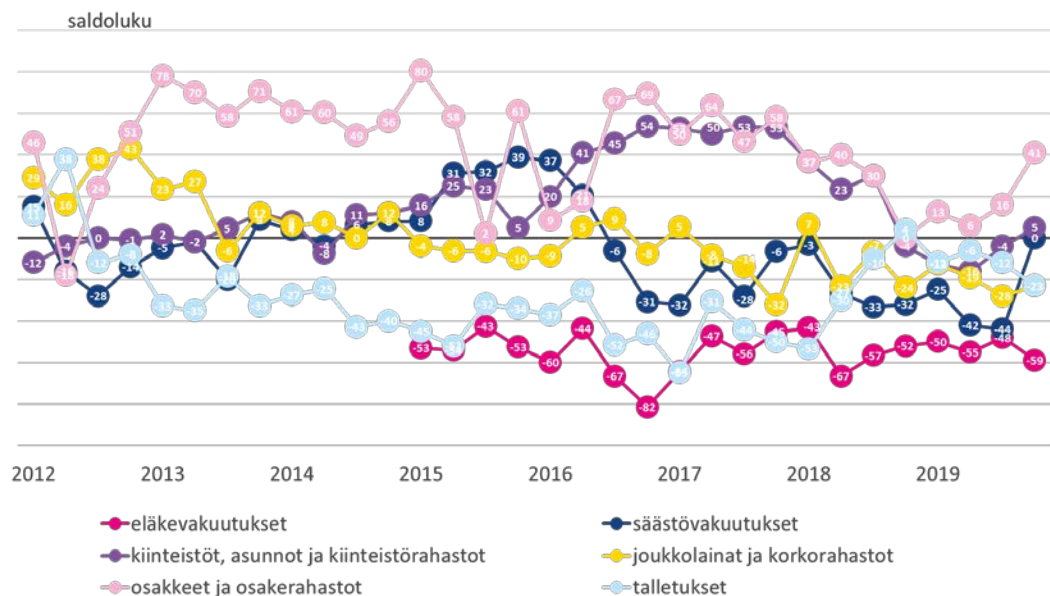
Joustomahdollisuuksista lyhennysvapaiden käyttö ja laina-ajan pidentäminen ovat samalla tasolla kuin vuotta aiemmin (kuvio 3.). Muiden lainanhoidon joustomahdollisuuksien, eli lainan ennaikaisen takaisinmaksun ja lainan viitekoron vaihdon, käyttö kotitalouksien keskuudessa vähenee edelleen, mikä nykyisissä korko-oloissa tuntuukin luontevalta.

Kuvio 3. Joustomahdollisuuksien käyttö kotitalouksien lainanhoidossa tällä hetkellä

Eri sijoitusvaihtoehdoista osakkeiden ja osakerahastojen suosion arvioidaan kasvavan selvästi tällä hetkellä kotitalouksien keskuudessa, niiden saldoluku nousi peräti 41 pisteeseen (kuvio 4.). Kiinteistösijoitusten saldoluku nousi lievästi plussalle, viiteen pisteeseen. Talletusten sekä joukkolainojen ja korkorahastojen suosit ovat painuneet entisestään. Eläkevakuutusten kysyntä on jo pidemmän aikaa ollut hyvin laimeaa. Säästövakuutusten suosion alamäki näyttää loppuneen, kun saldo nousi nolliin.

Kuvio 4. Eri sijoituskohteiden suosio kotitalouksien keskuudessa tällä hetkellä

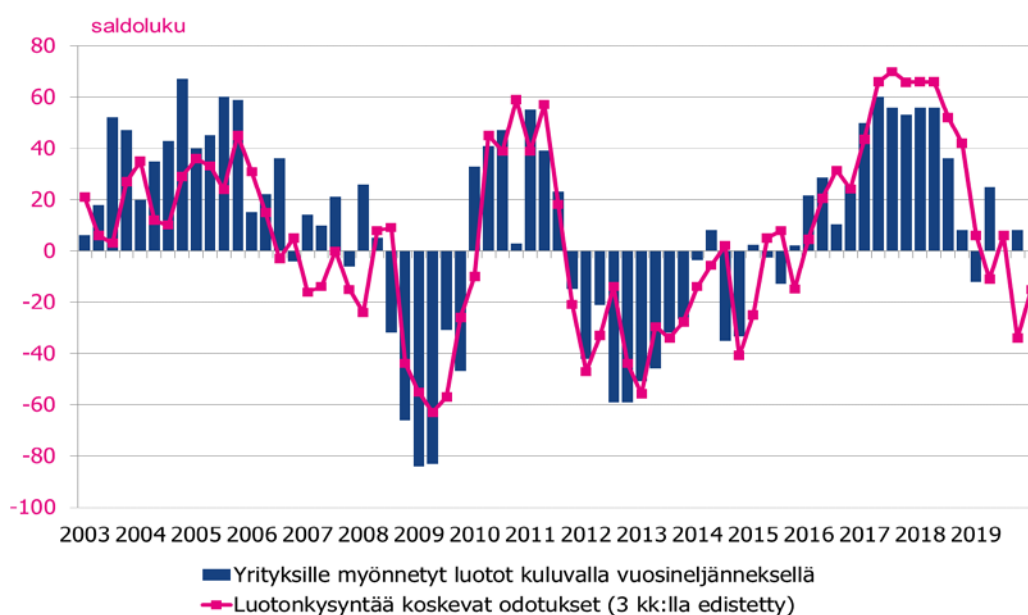

2 Yritykset

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että yrityksille on myönnetty luottoja lievästi viime vuoden loppusyksyä enemmän. Saldoluku nousi nolasta 8 pisteeseen (kuvio 5.). Saldoluku jäi pitkän ajan keskiarvonsa (14)² alle.

Yritysten luotonkysynnän odotetaan laskevan alkuvuonna 2020. Näkymät eivät ole yhtä synkät kuin edellisessä kyselyssä, sillä odotuksia kuvaava saldoluku nousi -15 pisteeseen edellisen kyselyn -34 pisteestä.

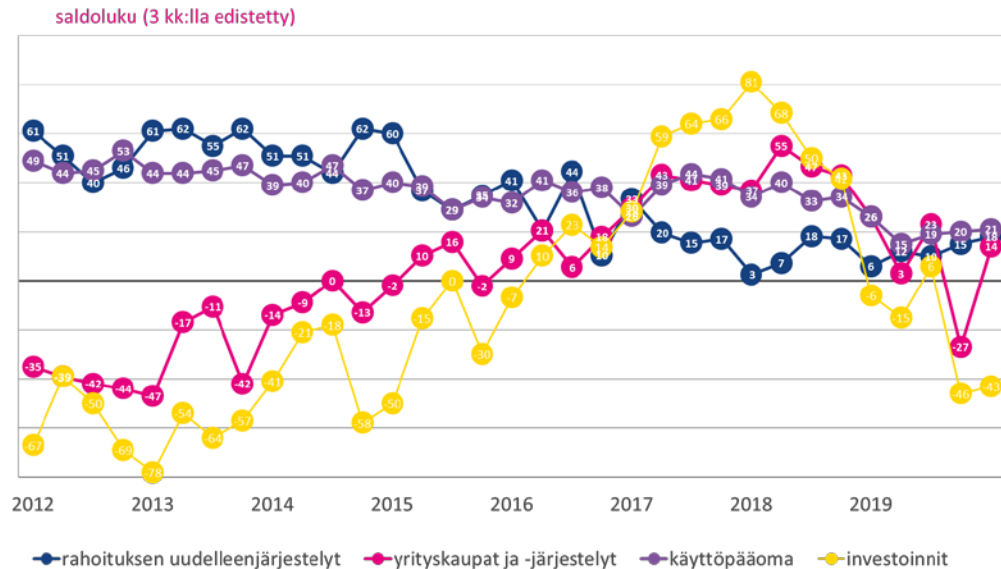
Kuvio 5. Yritysten luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Käyttöpääomaan, rahoituksen uudelleenjärjestelyihin sekä yrityskauppoihin ja yritysjärjestelyihin tarvittavien lainojen ottohalukkuuden arvioidaan kasvavan. Investointeihin käytettävien lainojen kysynnän sen sijaan nähdään alentuvan edelleen vahvasti (kuvio 6.).

² Vuosien 1997–2019 keskiarvo

Kuvio 6. Odotukset yritysten luotonottohalukkuudesta käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

Pankkibarometrin vastaajien mukaan yritysten rahoitusmuodoista tällä hetkellä kasvavat erityisesti julkinen rahoitus sekä lievemmin markkinarahoitus (kuvio 7.). Muiden rahoitusmuotojen käyttö on laskussa.

Kuvio 7. Eri rahoitusmuotojen käytön kehitys tällä hetkellä yritysten keskuudessa

